

– Mély tisztelettel felkérjük Kegyelmes Urunkat – mondja a memorandum – kegyeskedjék a szegedi ifjúságnak szeretettel párosult ragaszkodását a m. kir. kormánynak tudomására hozni, s egyben kívánjuk, hogy nehéz és fáradságos munkálkodásuk, a Mindenható Isten segedelmével, szeretett Magyar Hazánk magyarrá tételével végződjön.

Szegedi Napló XV. (1939) április 29. 3. oldal

470. Milyen az élet az egyetemi munkatáborban?

A legelső magyar munkatáborokat 1935 év nyarán a Turul Szövetség és a sárospataki ősi kollégium szervezte. A Turul önkéntes munkatábora Magyarcsanád határában a Maros csigai gátjait javította. A sárospataki ifjúság egy erdei út építését kezdte meg. 1936. év nyarán a sárospatakiak folytatták az útépítést, a Turul pedig már öt munkatábort állított fel, közöttük az első magyar női munkatábort is. Ezen lelkes kezdeményezések eredményeként a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1937. év április végén elrendelte az Egyetemi Önkéntes Munkatáborok felállítását, és azok megszervezésével az egyidejűleg felállított főparancsnokságot megbízta. A miniszteri rendelet a munkatáborokba való felvételt korlátozta, és így 1937-ben csak a Magyar Nemzeti Diákszövetségbe tartozó önként jelentkező főiskolás tagjai voltak felvehetőek.

A főparancsnokság július hó 1-jétől szeptember hó végéig 4-4 heti időtartamra 14 férfi és 2 női munkatábort szervezett, közel 600 résztvevővel. Az önkéntes munkaszolgálatosok sátrakban voltak elhelyezve és a bőséges ételmezésen kívül munkaruhát is kaptak. Munkaeszközökről az illetékes közületek gondoskodnak. A résztvevők tekintélyes hányada két, sőt három munkatábort is végigszolgált.

Az 1937. évi főiskolai munkatáborok által végzett valamennyi munka hosszú évek óta várt az elvégzésre, ennek elmulasztása évről-évre visszatérő károkat okozott, de költségvetési fedezet híján a közületek mit sem tehettek. A munkaszolgálatosok önzetlen munkavégzése oldotta meg problémájukat.

1938-ban a vallás- és közoktatásügyi miniszter szélesebb alapot biztosított a toborzásnak, és a munkatáborokat az egész magyar főiskolai ifjúság számára megnyitotta. A munkaszolgálatosok számára különféle kedvezményeket és előjogokat biztosított, de az esetleg előforduló súlyosabb fegyelmezetlenségek megtorlására kellő szankciókat is szabott. Lényegesen fejlődést jelentett, hogy a munkaszolgálatosok felszerelése nagyfokú kiegészítést nyert, és elhelyezésük 12 személyes fabarakkokban történhetett. A munkaszolgálatosok naponta 20 fillér zsebpénzt kaptak, míg a továbbszolgálók és a különböző fokozatú parancsnoki beosztásúak napi 1,30 P-ig terjedő szolgálati pótdíjban is részesültek. Az egyes munkatáborok 6-7 hétre szerveztettek. A férfi munkatábor állománya 57 fő volt, mely két rajos szakaszra és parancsnoki törzsre tagozódott. A női munkatábor létszáma 30 fő volt, egy szakasszal és a parancsnoki törzsszel.

1938-ban a főparancsnokság 14 férfi és 4 női munkatábort szervezett. Az első időszak munkatáborai június hó 13-án kezdődtek és július hó 30-ig tartottak, a második időszak munkatáborai július hó 30-án alakultak meg, és szeptember közepén végződtek. A férfi munkatáborok a hét vezér nevét viselték: Álmos, Előd, Gyula, Huba, Kund, Ond és Tass vezér sorrendben. A női munkatáborok Emese és Sarolta nevét vették fel.

Az 1938-as Egyetemi Önkéntes Munkaszolgálat elsősorban az állampolgári nevelés, a jellemképzés, a nemzetvédelmi kiképzés és az értelmiségi ifjúság fizikum feljavításának állt. A délelőtt 6 órai munka, a délutáni nemzetvédelmi kiképzés és az esti nemzetvédelmi előadások voltak a munkatábor életének tengelye. A táborozást a szociális munka s áldozatosság szelleme, egy mélyértelmű, csodálatosan erős bajtársiasság töltötte ki, és a rend, fegyelem, férfiaság jegyében megszabott katonás keret fogta össze.

A nemzetvédelmi előadásokban megismert igazi magyar sorsproblémák fokozottan növelték a munkaszolgálatosok komolyságát. A magyar hivatástudatra ébresztette őket. Új közösségi szellem alakult ki, és ráébredtek a helyesen értelmezett tekintélytisztélet tudatára. Minden résztvevő igyekezett fejleszteni jellemtulajdonságait, de ezt célozták a parancsnokok intézkedései is, akik minden alkalmat és eszközt megragadtak, hogy a rájuk bízott ifjú talpig férfiként kerüljön vissza a polgári életbe. A nemzetvédelmi kiképzés honvédelmi célokat szolgált, de egyénileg is hasznot jelentett. A fizikum feljavítása terén igen örövendetesek voltak a munkatáborok eredményei. Kitartó munkateljesítmény végzésére képes, edzett, erős, egészséges, fiatal férfiak voltak a leszerelő munkaszolgálatosok.

A munkatáboroknak talán legfontosabb eredményük volt a magasabb színvonal biztosításával keresztülvitt társadalomnivelláló munkásságuk. Itt várnak rájuk a nagy feladatok a kiépülő általános kötelező munkaszolgálatban is.

Szegedi Napló XV. (1939) június 18. 7. oldal

471. A DEFHE közgyűlése

A napokban tartotta a DEFHE évadzáró közgyűlését Dr. Horger Antal egyetemi tanár elnöklésével. A felolvasott jelentésekből kitűnik, hogy a DEFHE szociális téren csaknem 400 pengővel segélyezte rászoruló tagjait, részben könyv, részben pénz, részben étkezési segélyekkel. A március hóban megrendezett láthatatlan délvidéki báljának jövedelmét felerészben a Horthy Miklós repülőalapra, felerészben pedig a szlovákiai Magyar Házak alapja javára fordította. Rendezett az egyesület kulturdélutánokat, tanyai kiszállásokat, amelyen keresztül a néppel való kulturkapcsolat kimélyítése szerepelt célként, és úgy a kulturdélutánok és a tanyai kiszállások a legteljesebb siker jegyében zajlottak le. Köszönettel emlékezett meg a közgyűlés az egyesület támogatóiról, különös tekintettel a DMKE és a DO⁷⁸-ról. Az egyesület helyiségében, amelyet a tagok az év közben állandóan

⁷⁸ Délvidéki Otthon